

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218205790
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7218205790.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcov: 1/ U. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom v M., O. XX, 2/ U. T., nar. XX.X.XXXX, bytom X. M., T. XX, 3/ U. T., nar. X.XX.XXXX, bytom X. M., O. X, žalobcovia zastúpení JUDr. Jaroslavom Škapincom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Moyzesova 36, proti žalovaným: 1/ X. Š., nar. X.X.XXXX, bytom X. P., Z. XX, 2/ U. Č., nar. XX.X.XXXX, bytom X. H. XXX, žalovaní zastúpení JUDr. Marekom Gibom, advokátom, so sídlom v Trebišove, Hviezdoslavova 4, o určenie dedičského práva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 17. decembra 2019 sp.zn. 10C 50/2018

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 17.12.2019 č.k. 10C 50/2018-177.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 17.12.2019 č.k. 10C 50/2018-177 zamietol žalobu, žalovaným v 1. a 2. rade priznal proti žalobcovi v 1. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcom v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že sú dedičmi v tretej dedičskej skupine po poručiťke R. Š., zomrelej dňa X.X.XXXX, na tom skutkovom základe, že ku dňu jej smrti žili s ňou v spoločnej domácnosti najmenej jeden rok, žalobca v 1. rade sa s poručiťkou z tohto dôvodu staral o spoločnú domácnosť a žalovaní v 2. a 3. rade boli odkázaní výživou na poručiťka. V dedičskom konaní vedenom po poručiťke R. Š., zomrelej dňa X.X.XXXX, boli žalobcovia uznesením zo dňa 26.4.2018 odkázaní, aby uplatnili svoje právo žalobou na súde v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti uznesenia, t.j. od 1.6.2018, keďže ich dedičské právo sa stalo v konaní sporným. Žalovaní, ktorí sú súrodencami nebohej R. Š., ich dedičské právo popreli z dôvodu, že žalobcovia nežili po dobu jedného roku pred smrťou poručiťky a ku dňu jej smrti v spoločnej domácnosti, keď túto dobrovoľne trvalo opustili ešte pred smrťou poručiťky.

3. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 474, § 475 ods. 1 a § 115 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť, pretože nie sú splnené zákonné predpoklady pre to, aby žalobcovia boli povolaní dedič v tretej dedičskej skupine. Na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že žalobcovia nepreukázali kumulatívne splnenie predpokladov pre dedenie v tretej dedičskej skupine, ktorými sú 1/ spolužitie s poručiťkom v spoločnej domácnosti, 2/ existencia minimálnej dĺžky spolužitia v spoločnej domácnosti

aspoň jeden rok pred smrťou poručiteľa a 3/ starostlivosť o spoločnú domácnosť alebo odkázanosť uvedených osôb na výživu poručiteľa (§ 475 OZ).

4. Vychádzajúc z obsahového chápania pojmu spoločná domácnosť v zmysle § 115 a § 475 ods. 1 OZ ustálenou judikatúrou (R 86/1952, R 12/1968, R 34/1960) súd prvej inštancie dospel k záveru, že hoci žalobcovia v konaní preukázali, že s poručiťkou bývali v jednom byte od roku 2005 až do 31.7.2016, v čase smrti poručiťky dňa 7.8.2016 nežili s ňou v jednej domácnosti, keď 31.7.2016 dobrovoľne opustili spoločnú domácnosť. Ich tvrdenie, že domácnosť opustili pod nátlakom príbuzných poručiťky nebolo preukázané a zostalo len v rovine tvrdenia. Žalobcovia odovzdali príbuzným poručiťky kľúče od bytu dobrovoľne a vzali si z bytu všetky svoje osobné veci, i veci tvoriace zariadenie domácnosti, ktoré žalobca v 1. rade napriek jeho opakovanému tvrdeniu, že išlo o spoločnú domácnosť, považoval výlučne za svoje s odôvodnením, že ich kúpil. Uzavrel, že žalobcovia vo vzťahu k domácnosti a životu v byte výlučne patriacom poručiťke, v ktorom spoločne bývali až do 31.7.2016, urobili všetky faktické kroky k ukončeniu spolužitia v spoločnej domácnosti a o poručiťku sa následne vôbec nezaujímali, ani sa nezúčastnili jej pohrebu. Súd zdôraznil, že relevantným pre posúdenie dedičského nároku žalobcov bola v zmysle rozhodnutia R 12/1968 iba doba jedného roka existencie spoločnej domácnosti, v nadväznosti na to starostlivosť o spoločnú domácnosť, ktoré obdobie sa počíta spätne odo dňa smrti poručiteľa a treba, aby v čase poručiťkovej smrti toto spolunažívanie trvalo. Nebolo preto relevantným z hľadiska rozhodnutia predchádzajúce obdobie spolužitia, kedy bolo možné uzavrieť, že žalobca v 1. rade s poručiťkou žili partnerským a spolu so žalobcami v 2. a 3. rade aj rodinným životom. V konaní vzal tiež za preukázané, že kvalita tohto vzťahu sa od jeho počiatku postupne menila, čo sa týka partnerského života, intímneho života, spoločného hospodárenia, trávenia času, starostlivosti o domácnosť a uspokojovanie potrieb rodiny, atď. Súd zdôraznil, že žalobcovia dobrovoľne a natrvalo opustili spoločnú domácnosť s poručiťkou dňa 31.7.2016 a spoločná domácnosť nezanikla z dôvodov na strane poručiťky, t.j. z dôvodu jej vážneho zdravotného stavu, kedy upadla do kómy dňa 29.6.2016 a až do svojej smrti bola hospitalizovaná, ale zanikla z dôvodov na strane žalobcov.

5. Odhliadnuc od nesplnenia vyššie uvedenej zákonnej podmienky súd konštatoval, že zákonné predpoklady v zmysle § 475 OZ neboli naplnené už skôr ako opustením spoločnej domácnosti, pretože nebol naplnený predpoklad starostlivosti žalobcu v 1. rade o spoločnú domácnosť a nešlo o skutočné spolužitie žalobcu v 1. rade a poručiťky. Uvedené vyvodil zo správania sa žalobcu v 1. rade k poručiťke v čase jej ochorenia a s poukazom na okolnosti, ktoré tomu predchádzali. Od konca roku 2015 poručiťka i žalobca v 1. rade hospodárili samostatne so svojimi finančnými prostriedkami, poručiťka si požičiavala finančné prostriedky na domácnosť a jej potreby, pričom žalobca v 1. rade nepreukázal starostlivosť o domácnosť, ani to, ako na túto prispieval. Vyvrátené boli aj jeho tvrdenia o starostlivosti o poručiťku počas jej hospitalizácie a choroby výpoveďami žalovaných i svedkýň G. a U.. Žalobca sa o poručiťku v tom čase nezaujímal, nenavštevoval ju a nestaral sa o ňu a poskytol iba minimálnu súčinnosť na požiadanie príbuzných. Žalobca v 1. rade nepreukázal, že by sa rok pred smrťou poručiťky podieľal hoci aj na úhrade spoločného úveru z roku 2011, že uhradil jeho polovicu a že na odvrátenie dražby bytu uhradil 5-mesačnú splátku. Zdieľanie jedného životného priestoru a faktické spolunažívanie v domácnosti poručiteľa bez zohľadňovania potrieb domácnosti nezakladá dedičský nárok spoluzijúcej osoby. Vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade tak nebolo preukázané pred opustením spoločnej domácnosti ani jej vedenie v podobe hospodárenia a starostlivosti o ňu z jeho strany v období rok pred smrťou poručiťky. Žalobcovia v 2. a 3. rade sa o spoločnú domácnosť nestarali a mohli dedič iba vtedy, ak boli na poručiťku odkázaní výživou. Žalobcovia v 2. a 3. rade síce nemali vlastný zdroj príjmu na úhradu potrieb, na druhej strane však mali nárok na úhradu týchto potrieb zo strany žalobcu v 1. rade ako otca a zo strany matky. Poručiťka im len dobrovoľne čiastočne poskytovala plnenia na uspokojovanie ich potrieb tak, že zabezpečovala starostlivosť o nich až do okamihu zhoršenia svojho zdravotného stavu a hospitalizácie, ale neboli odkázaní výživou na poručiťku, pretože výživu im bol povinný zabezpečovať žalobca v 1. rade ako otec a rovnako ich matka.

6. Zo všetkých týchto dôvodov žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalobcovia z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a navrhli napadnutý rozsudok zmeniť a určiť, že sú zákonnými dedičmi v tretej dedičskej skupine po poručiťke neb. R. Š. a priznať im aj náhradu trov konania. Zotrvávali na tvrdení, že byt poručiťky neopustili dobrovoľne, ale pod psychickým nátlakom príbuzných poručiťky, ktorí ich z bytu vyhadzovali. Nemali dôvod sa z bytu dobrovoľne odsťahovať už aj vzhľadom na

skutočnosť, že nemali kam ísť. Za nesprávny preto považujú skutkový záver súdu o dobrovoľnom opustení spoločnej domácnosti. Za nesprávne skutkové zistenie považovali aj záver súdu, že žalobca v 1. rade nezabezpečoval starostlivosť o domácnosť, a to najmä s poukazom na chorobu poručiťky, ktorá jej zjavne znemožňovala starať sa o chod domácnosti a žalobca v 1. rade bol jedinou dospelou osobou v domácnosti, ktorá mohla zabezpečovať chod celej domácnosti. Za nesprávne považoval aj skutkové zistenie súdu, že žalobcovia sa o poručiťku nezaujímali a nenavštevovali ju v nemocnici.

8. Poukázali na výpovede žalobcov v 2. a 3. rade, ktorí s poručiťkou jedenásť rokov od mala žili v spoločnej domácnosti až do veku 14 a 15 rokov a ich výpovede vyvracajú skutkové zistenia súdu o zhoršujúcej sa kvalite vzťahu s poručiťkou. Súd pritom týmto výpovediam neprikladal rozhodujúci význam z dôvodu, že žalobcovia boli v rozhodnom období maloletí, s iným nazeraním na niektoré situácie. Argumentovali tým, že žalobca v 1. rade a poručiťka neboli manželmi, teda nadobudnuté veci nepatrili do BSM, mohli mať aj vlastné peniaze a vlastné pôžičky, a napriek tomu sa mohli spoločne starať o chod domácnosti. Nesprávne právne posúdenie odôvodnili nesprávnym výkladom ust. § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka s poukazom na judikatúru z minulého storočia. Nesúhlasili s výkladom pojmu spolužitia s poručiťkom najmenej po dobu 1 roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti tak, že sa tým myslí spolužitie ku dňu smrti. S poručiťkou pritom žili pred jej smrťou 11 rokov. Výklad ust. § 475 ods. 1 OZ, kde sa pojem „pred smrťou“ identifikuje s pojmom „ku dňu smrti“, založenom na rozhodnutí zo 60-tich rokov minulého storočia, žalobcovia považujú za prísne formalistický. Poukázali na to, že iba sedem dní pred smrťou poručiťky už nežili v jej byte, z ktorého sa odsťahovali na nátlak jej súrodencov. Zo všetkých dôvodov považovali rozsudok za vecne nesprávny.

9. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné vyhovieť.

11. Rozsudok je vo všetkých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 29. septembra 2020 o 9.35 hod. v pojednávacej miestnosti č.dverí 220/2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené dňa 22.9.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

13. Žalobcovia v odvolaní uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

14. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

15. Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Správne, podrobné, presvedčivé, vyčerpávajúce a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nesplnení zákonných predpokladov v zmysle ust. § 475 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) pre to, aby žalobcovia mohli byť dedičmi poručiťky v tretej dedičskej skupine ako spolužijúce osoby.

18. Súd svoje úvahy, ako dospel k tomuto záveru, v odôvodnení rozsudku veľmi podrobne a presvedčivo uviedol s poukazom na skutkové zistenia a konkrétne dôkazy, z ktorých tieto skutkové zistenia vyplynuli a s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia, podľa ktorých vec právne posudzoval.

19. Spochybňovanie skutkových zistení žalobcami v odvolaní je nedôvodné, pretože súd pri hodnotení dôkazov dodržal zákonom stanovený postup v zmysle § 191 CSP, keď dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

20. Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že žalobcovia v čase smrti so žalobkyňou nežili v spoločnej domácnosti, keď túto dobrovoľne a trvale opustili ešte pred jej smrťou dňa 31.07.2016, z ktorého dôvodu je vylúčené ich dedičské právo v zmysle § 475 ods. 1 OZ. Už samotná táto skutočnosť, ktorá predstavuje nespĺnenie zákonom stanovenej podmienky, je dôvodom zamietnutia žaloby.

21. Rovnako správny je aj záver súdu, že spoločnú domácnosť s poručiťkou žalobcovia neviedli už určitú dobu pred jej opustením (minimálne od konca roka 2015), pričom ohľadne tohto záveru odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a na tomto mieste jeho dôvody neopakuje.

22. K odvolacím námietkam žalobcov odvolací súd uvádza, že v konaní nebolo sporným, že k opusteniu bytu poručiťky, v ktorom žalobcovia s ňou bývali, došlo dňa 31.07.2016. Žalobcovia svoju obranu o tom, že byt neopustili dobrovoľne, ale pod psychickým nátlakom príbuzných poručiťky, v konaní nepreukázali tak, ako to správne uzavrel súd prvej inštancie aj s poukazom na konkrétne dôkazy, ktoré túto obranu žalobcov vyvracajú.

23. Nenáležitý je aj spochybňovanie právneho posúdenia veci s poukazom na judikatúru z minulého storočia (R 12/1968, R 86/1952 a R 341960), pokiaľ súd spolužitie v spoločnej domácnosti poručiťky najmenej po dobu jedného roka pred jej smrťou počítal ako dobu jedného roka spätne odo dňa smrti poručiťky (R 12/1968).

24. Ak nededí manžel, ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom poručiťovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťka (§ 475 ods. 1 OZ).

25. Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby (§ 115 OZ).

26. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, v tretej skupine dedičov (aj v druhej v zmysle § 374 ods. 1 OZ) sú dedičmi aj tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťka. Pôjde o osoby, ktoré s poručiťom žili vo vzťahu, ktorý sa z hľadiska citového, mravného a hospodárskeho podobal rodinnému vzťahu a v niektorých prípadoch ho možno aj nahrádzal. Spoločnou podmienkou pre tieto ďalšie osoby je, že pred smrťou poručiťka s ním žili najmenej rok v spoločnej domácnosti a z tohto dôvodu sa starali o spoločnú domácnosť alebo boli na neho odkázaní výživou. Musí ísť teda o spotrebné spoločenstvo, ktoré spĺňa podmienky uvedené v § 115 OZ. Spoločnú domácnosť pritom v zmysle § 115 OZ tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Iba samo spolužitie osoby v domácnosti poručiťka, t.j. bývanie v spoločnom byte, nezakladá dedičský nárok takejto osoby; predpokladá sa skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí tak, ako by boli členmi rodiny, teda ľudí, ktorí nemajú inú domácnosť. Okrem presne určenej minimálnej dĺžky trvania tohto vzťahu, t.j. najmenej po dobu jedného roka pred smrťou poručiťka, je potrebné, aby súčasne bola splnená aspoň jedna z ďalších dvoch podmienok - starostlivosť o spoločnú domácnosť z tohto dôvodu alebo odkázanosť výživou na poručiťka.

27. V zmysle rozhodnutia R 12/68 pojem spoločnej domácnosti treba vykladať tak, že spravidla predpokladá spoločné bývanie. Výnimka je možná, len ak išlo o dočasný a prechodný pobyt mimo spoločnej domácnosti z dôvodu liečenia v nemocnici, z dôvodu návštevy príbuzných, vojenskej služby, atď. Pritom je treba rozumieť pod pojmom spoločnej domácnosti skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí, kde jednotliví členovia spoločne prispievajú na úhradu a obstarávanie spoločných potrieb,

ako to má na mysli § 115 OZ. Doba jedného roka sa počíta spätne odo dňa smrti poručiteľa a je treba, aby v čase poručiteľovej smrti trvalo uvedené spolužitie.

28. Vyššie uvedený judikát je doposiaľ akceptovaný v súdnej praxi a k jeho odklonu nedošlo (viď napr. uznesenie NS SR sp.zn. 4 Cdo 158/2019 zo dňa 26.2.2020).

29. Ani sami žalobcovia v odvolaní neuviedli žiadne rozhodnutie vyššej súdnej autority (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky alebo Ústavného súdu SR), ktoré by nasvedčovalo odklonu od tejto súdnej praxe a inému výkladu splnenia podmienky trvania spolužitia s poručiteľom pred jeho smrťou.

30. Naďalej je teda rozhodnutým pre posúdenie splnenia zákonných podmienok obdobie jedného roka bezprostredne pred smrťou poručiteľa, t.j. jeden rok spätne od smrti poručiteľa tak, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie.

31. Ani odvolací súd sa nemal dôvod odchýliť od tejto ustálenej súdnej praxe.

32. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie R 71/2018, v zmysle ktorého do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV., vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.1.2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017).

33. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú odvolacie námietky žalobcov nedôvodné a odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, vrátane výrokov o trovách konania, potvrdil.

34. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia boli v odvolacom konaní neúspešní, nemajú preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla im povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešným žalovaným, ktorým však podľa obsahu spisu preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).